

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ตามความเข้าใจของผู้วิจัย จากที่ได้ศึกษาในสาขาวิชานี้ ไทยศึกษา คือ การรวบรวมศึกษาค้นคว้าทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เกี่ยวกับสังคมไทย โดยนำหลักวิชาในแต่ละสาขาวิชา เช่น ประวัติศาสตร์ วรรณกรรม รัฐศาสตร์ ศาสนาและปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ฯลฯ มาอธิบาย ปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง ตลอดจนศึกษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อความอยู่รอดของสังคมมนุษย์

การศึกษาสถานภาพและบทบาทของตัวละครพิการในนวนิยายร่วมสมัย ภาพสะท้อนสถานภาพในสังคมไทย จึงเป็นการนำเอาหลักการศึกษาด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ได้แก่ สถานภาพและบทบาททางสังคม มารวมกับหลักการศึกษาด้านวรรณกรรม ได้แก่ วรรณคดีวิจารณ์ วรรณกรรมวิจารณ์ วรรณกรรมปัจจุบัน วรรณกรรมร่วมสมัย และกระบวนการเขียนนวนิยาย เพื่อศึกษาสถานภาพและบทบาทของตัวละครพิการในนวนิยายร่วมสมัย และวิเคราะห์ให้เห็นสถานภาพของคณพิการที่สะท้อนจากนวนิยายในแต่ละเรื่อง เพื่ออธิบายถึงสถานภาพทางสังคมของคณพิการนำไปสู่การสร้างทัศนคติที่ดีต่อคณพิการในสังคม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตคณพิการต่อไป

การศึกษาสถานภาพและบทบาทตัวละครพิการในนวนิยายร่วมสมัย ภาพสะท้อนสถานภาพในสังคมไทยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพและบทบาทของตัวละครพิการ โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ผ่านนวนิยายร่วมสมัยที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับคณพิการให้เห็นถึงสถานภาพของคณพิการที่เป็นจริงในสังคมไทย และเพื่อศึกษาประสบการณ์ และแนวคิดของผู้เขียนนวนิยายร่วมสมัยที่มีสถานภาพและบทบาทของตัวละครพิการ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) คือ การวิเคราะห์และสังเคราะห์นวนิยายร่วมสมัยที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวข้องกับคณพิการประเภทต่างๆ ทั้ง 14 เรื่อง และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ (Interviewing) คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกตัวแทนนักเขียนนวนิยายร่วมสมัยที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวข้องกับคณพิการ เพื่อนำข้อมูลมาสนับสนุนการวิจัยเอกสารให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น แล้วนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

จากการศึกษานวนิยายร่วมสมัยที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวข้องกับคณพิการ และมีตัวละครหลักหรือตัวละครรองเป็นคณพิการทั้ง 14 เรื่อง ได้แก่ ตู๊กตามนุษย์ ปราสาทมืด ทรายสามสี บุลลา คุ้งน้ำค้าง

พระอาทิตย์ขึ้น แรม หน้าทอง ผ้้งนางพญา แบ่งฟ้าปันดิน แมวดำในสวนสี่ชมพู อันธการ ตักดา
ไล่ฝน เด็กชายชนะ และ สาปคฤหาสน์ พบว่า ตัวละครพิการในนวนิยายที่ศึกษามีทั้งตัวละครที่มี
สถานภาพความพิการ โดยกำเนิด ได้แก่ รัมณีย์ หรือแป้วแห้ว จากเรื่อง ตักตามนุษย์ มีสถานภาพ
เป็นผู้พิการทางสติปัญญา นารินิจ จากเรื่องสาปคฤหาสน์ ไหม จากเรื่อง ตักดาไล่ฝน และ จิ๊จ จาก
เรื่อง กุ้งน้ำค้าง มีสถานภาพเป็นผู้พิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ คุณแจ้ว จาก
เรื่อง ปราสาทมืด และ ตาหนู จากเรื่อง อันธการ มีสถานภาพเป็นผู้พิการซ้ำซ้อน และตัวละครที่มี
สถานภาพความพิการภายหลัง ได้แก่ ชนะ จากเรื่อง เด็กชายชนะ อีฐ จากเรื่อง แบ่งฟ้าปันดิน นิทร
จากเรื่อง แมวดำในสวนสี่ชมพู ภูวิทย์ จากเรื่อง ผ้้งนางพญา และ ทอรั้ง จากเรื่องหน้าทองมี
สถานภาพเป็นผู้พิการทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ กรรม และคุณพีร์ จากเรื่อง
พระอาทิตย์ขึ้น แรม มีสถานภาพเป็นผู้พิการทางการเห็น นพพร จากเรื่องบุลลา มีสถานภาพเป็นผู้
พิการทางการเห็น และพิการซ้ำซ้อนในภายหลัง และทรายทอง จากเรื่อง ทรายสามสี มีสถานภาพ
เป็นผู้พิการทางสติปัญญา ตัวละครพิการที่มีสถานภาพเป็นสามี หรือผู้นำครอบครัว ได้แก่ อีฐ คุณพีร์
ภูวิทย์ และนพพร ตัวละครพิการที่มีสถานภาพเป็นลูก ได้แก่ อีฐ ชนะ นิทร ไหม กรรม คุณพีร์ จิ๊จ
คุณแจ้ว นพพร ตาหนู ทอรั้ง และทรายทอง ตัวละครพิการที่มีสถานภาพเป็นพี่น้อง ได้แก่ อีฐ นารินิจ
ไหม กรรม คุณแจ้ว ภูวิทย์ ทอรั้ง และทรายทอง ตัวละครพิการที่มีสถานภาพเป็นญาติที่อาศัยอยู่ใน
ครอบครัวเดียวกัน ได้แก่ จิ๊จ ตาหนู นพพร และทรายทอง ตัวละครพิการที่มีสถานภาพเป็นญาติต่าง
ครอบครัว ได้แก่ ไหม ทอรั้ง ทรายทอง และแป้วแห้ว ตัวละครพิการที่มีสถานภาพเป็นนักเรียน
ได้แก่ ชนะ ไหม กรรม จิ๊จ ทอรั้ง และแป้วแห้ว โดย กรรมและทอรั้งมีสถานภาพเป็นนักเรียนมา
ตั้งแต่ก่อนเกิดความพิการ ตัวละครพิการที่มีสถานภาพเป็นเพื่อน ได้แก่ อีฐ ชนะ กรรม นพพร
และแป้วแห้ว ตัวละครพิการที่มีสถานภาพการประกอบอาชีพที่ได้มาโดยความสามารถ ได้แก่ อีฐ
เป็นสถาปนิกมาตั้งแต่ก่อนเกิดความพิการ และเป็นที่ปรึกษาของบริษัทหลังเกิดความพิการ ไหม
ช่วยพ่อแม่ขายไม้ประดับ คุณพีร์ เป็นวิทยากรด้านปรัชญา และเจ้าหน้าที่ฝึกที่มูลนิธิพัฒนา

คนตาบอด ภูวิทย์ เป็นเจ้าของไร่ นางพญาตั้งแต่ก่อนเกิดความพิการ นพพรเป็นครูสอน
ดนตรี และทอรั้งเป็นครูสอนศิลปะ ตัวละครพิการที่มีสถานภาพจากการมีรูปลักษณะภายนอกที่ดี
ได้แก่ คุณพีร์และแป้วแห้ว ตัวละครพิการที่มีสถานภาพเป็นพระสงฆ์ได้แก่ อีฐและคุณพีร์

ตัวละครพิการที่ไม่สามารถดำรงสถานภาพจากการเสียชีวิตได้แก่ ไหม คุณแจ้วและนพ
พรทำให้ตัวละครพิการสิ้นสุดสถานภาพที่เป็นทุกสถานภาพ ตัวละครพิการที่ไม่สามารถดำรง
สถานภาพได้จากการหย่าร้าง คือ ภูวิทย์ ตัวละครพิการที่ไม่สามารถดำรงสถานภาพจากการเสียชีวิต
ของภรรยา คือ นพพร

บทบาทของตัวละครที่มีความพิการ โดยกำเนิดในด้านดีได้แก่ การสามารถช่วยเหลืองานบ้านและงานครัว การไม่รู้จักหวงแหนสิ่งของ และไม่รู้จักอารมณ์โกรธ ในผู้พิการทางสติปัญญา การมีสุขภาพกายและใจดีจากการได้รับความรักความอบอุ่นจากครอบครัว การสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ได้จากการถูกเลี้ยงดูเช่นเดียวกับคนปกติ การอ่านและเขียนหนังสือได้ดีจากการได้รับการส่งเสริมการศึกษาจากครอบครัว การมีความสุขจากการเลี้ยงสัตว์เป็นงานอดิเรก การมีความสามารถอันเกิดจากการฝึกฝนจากคนรอบข้างในผู้พิการซ้ำซ้อนจนสามารถประดิษฐ์งานฝีมือได้ และการมีจิตใจอ่อนโยน บทบาทในด้านที่ไม่ดีได้แก่ การแสดงความโกรธ และแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบในการถูกกลั่นแกล้งจากเด็กอื่นราวคราวเดียวกัน ความรู้สึกที่ตนเองมีบุคลิกแปลกแยกจากเด็กปกติ ความน้อยเนื้อต่ำใจในความพิการของตนเอง การแสดงพฤติกรรมเอาแต่ใจตนเอง และแสดงอารมณ์รุนแรง เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการจากการได้รับการตามใจจากครอบครัวในกรณีของตัวละครพิการที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี การไม่สามารถอ่านเขียนหนังสือได้จากการไม่ได้รับการศึกษา การแสดงออกทางพฤติกรรมผิดปกติ การมีพัฒนาการทางสมองและการใช้ภาษาช้า การมีปมด้อยจากการเรียนหนังสือช้าขึ้น พฤติกรรมติดตุ๊กตาทั้งที่ร่างกายเจริญเติบโตในกรณีของตัวละครพิการทางสติปัญญาและพิการซ้ำซ้อน

บทบาทของตัวละครที่มีความพิการภายหลังในด้านไม่ดี เกิดจากการที่ในระยะแรกของการเกิดความรู้สึกขึ้น ตัวละครยังไม่สามารถปรับตัวและยอมรับความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ ทำให้เกิดความตึงเครียดในบทบาท จากความคาดหวังว่าตนเองจะกลับมาแสดงบทบาทก่อนเกิดความรู้สึกได้ เกิดความขัดแย้งในบทบาทจากความต้องการกลับมามีร่างกายเป็นปกติดังเดิม ส่งผลให้เกิดการแสดงปฏิกิริยาต่อต้านสถานภาพความพิการของตนเอง เมื่อตัวละครพิการไม่สามารถปฏิบัติตนตามบทบาทก่อนเกิดความรู้สึกได้ดังเดิม ได้แก่ การแสดงออกทางอารมณ์รุนแรง เกรี้ยวกราดใส่ผู้คนรอบข้าง การเก็บตัวอยู่ในห้องนอนหรืออยู่ในบ้านของตนเองโดยไม่ยอมพบปะผู้คน ไม่ต้องการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายด้วยการทำกายภาพบำบัด นำมาสู่ความพิการทางใจ ความรู้สึกแปลกแยกจากผู้อื่น ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ การปฏิเสธโลกแห่งความจริง เชื่อว่าความพิการเกิดจากกรรมของตนเอง การแสดงพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจ ความรู้สึกที่ทำให้ถูกเอะอะในกรณีของตัวละครพิการที่มีสถานภาพผู้นำครอบครัว ความหึงหวงอย่างไร้เหตุผลในกรณีของตัวละครพิการที่มีสถานภาพเป็นสามี การไม่เห็นคุณค่าของตนเอง นำมาสู่การฆ่าตัวตายเพื่อหลีกเลี่ยงสถานภาพความพิการ บทบาทในด้านดี เกิดจากการที่ตัวละครพิการสามารถแสดงบทบาทไปตามสถานภาพความพิการของตนเองได้ หลังจากยอมรับสถานภาพความพิการของตนเองได้แล้ว หรือตัวละครพิการมีความพิการภายหลังมาตั้งแต่เด็ก ได้แก่ความสามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้จากการได้รับการศึกษาและการฝึกอาชีพสำหรับคนพิการ การ

มีสุขภาพกายและใจดีจากการได้รับการดูแลจากภรรยาและสมาชิกในครอบครัว ความพยายาม ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ด้วยตนเอง การมีหน้าที่การงานที่ดีจากการได้รับโอกาสจากสังคม การมีสมรรถภาพทางกายดีจากการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายอยู่เสมอ การรู้จักควบคุมอารมณ์ให้คงที่ การมีจิตใจเข้มแข็ง การถ่ายทอดความรู้ความสามารถและส่งเสริมการศึกษาแก่บุตรตามสถานภาพความเป็นพ่อและผู้นำครอบครัว การมีความรักและลงเอยด้วยความสุข ความต้องการทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น เป็นต้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสถานภาพและบทบาทของตัวละครพิการได้แก่ ความพิการจากสาเหตุที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นความผิดปกติขณะมารดาตั้งครรภ์และอุบัติเหตุขณะคลอด โรคทางกายของตัวละครพิการ ลักษณะค้อยทางพันธุกรรม และอุบัติเหตุต่างๆที่เกิดขึ้นภายหลัง และการฆ่าตัวตาย ส่งผลให้ตัวละครเกิดความพิการขึ้น

สถาบันทางสังคมที่ตัวละครพิการมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์คือ สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาสมรรถภาพทางกายและจิตใจของตัวละครพิการ ส่งผลต่อความมั่นคงทางจิตใจและชีวิตของตัวละครพิการ สถาบันการศึกษา เป็นสถาบันที่ให้การศึกษา และเป็นแหล่งเรียนรู้ ปรับตัวให้เข้ากับสังคม ส่งผลให้คนพิการมีหน้าที่การงานที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ การเรียนรู้ชีวิตส่งผลให้ตัวละครพิการเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดในทางที่ดีขึ้น การยังไม่สามารถปรับตัวให้เคยชินกับความพิการได้ในกรณีของตัวละครที่สร้างความพิการภายหลัง ส่งผลให้ตัวละครพิการมีปฏิกิริยาต่อต้านสถานภาพที่เป็นอยู่ ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่นส่งผลให้ตัวละครพิการมีหลายสถานภาพ ความเปลี่ยนแปลงในชีวิต ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานภาพ เช่น การหย่าร้าง การเสียชีวิต ข้อจำกัดของผู้พิการทางสติปัญญา ส่งผลต่อพัฒนาการทางร่างกาย สมอง ความรู้สึกนึกคิด การรับการศึกษา ทำให้เกิดปมด้อยในจิตใจของตัวละครพิการ

การศึกษาสถานภาพและบทบาทของตัวละครพิการในนวนิยายร่วมสมัยดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า คนพิการในสังคมไทยมีหลายสถานภาพในคราวเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็น ความพิการ ความพิการทั้งทางร่างกายและจิตใจ สถานภาพภายในครอบครัวและภายนอกครอบครัว การประกอบอาชีพ สถานภาพที่ได้มาโดยความสามารถและการมีรูปลักษณ์ที่ตลกๆ ซึ่งตัวละครพิการแต่ละตัวมีหลายสถานภาพในคราวเดียวกัน และเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพความพิการกับสถาบันทางสังคมไม่ว่าจะเป็น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ฐานะทางสังคมและอำนาจ และความพยายามเปลี่ยนแปลงสถานภาพให้ดีขึ้น

กว่าที่เป็นอยู่ การเปลี่ยนแปลงสถานภาพไปตามความสามารถของคนพิการ การเริ่มต้น และสิ้นสุดสถานภาพของคนพิการจากการสมรส การหย่าร้าง การเสียชีวิตของคนพิการหรือคน ใกล้เคียง การสิ้นสุดของทุกสถานภาพจากการเสียชีวิตของคนพิการ

นอกจากนั้น การศึกษาประสบการณ์และแนวคิดของผู้เขียนนวนิยายร่วมสมัยที่มี สถานภาพและบทบาทของตัวละครพิการจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เขียนนวนิยายร่วมสมัยพบว่า ผู้เขียนมีกระบวนการเขียน โดยมีจุดมุ่งหมายในการเขียนนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการเพื่อสร้าง กำลังใจให้ผู้อ่านและคนพิการ ความต้องการตั้งคำถามกับสังคมโดยผู้เขียนแต่ละท่านมีการสร้างแรงบันดาลใจแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์ชีวิตของตนเอง ไม่ว่าจะเป็น ความสะเทือนใจในชีวิต การอ่านหนังสือการตีความข้อธรรมะในเชิงสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนา มีการรวบรวมข้อมูล ให้เข้าใจคนพิการอย่างถ่องแท้ก่อนเขียนจากการค้นคว้าเอกสาร การพบปะผู้คน การดูภาพยนตร์ การสังเกตพฤติกรรมมนุษย์ การชมวิดีโอ เป็นต้น มีการใช้จินตนาการสร้างอารมณ์ความรู้สึกของ ตัวละคร โดยสร้างจินตนาการจากภายในใจของตนเอง การดูหนัง ฟังเพลง ดูรูปภาพ และ สร้างจินตนาการตามความรู้ความเข้าใจของตนเอง

ผู้เขียนสร้างฉากจากการไปดูสถานที่จริง ให้ความสำคัญกับความสมจริงและความ เหมาะสมกับนวนิยาย

ผู้เขียนสร้างตัวละครจากประสบการณ์ แนวคิดของตนเองเกี่ยวกับการตั้งคำถามกับสังคม จากข้อมูลที่ค้นคว้ามา โดยสมมุติตนเองเป็นคนพิการเพื่อให้เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร และสร้างทัศนคติที่ดีให้กับตนเอง และเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากตัวละครไปยังผู้อ่าน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการวางโครงเรื่องจากประสบการณ์ของตนเอง ผู้เขียนแต่ละคนมีกลวิธี ในการสร้างความขัดแย้งของตัวละครแตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็น การสร้างความขัดแย้ง ระหว่างตัวละคร และการสร้างความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครเอง มีการกำหนดสถานภาพ และบทบาทของตัวละครพิการตามลักษณะตัวละครและโครงเรื่อง

นอกจากนั้นผู้เขียนยังมีประสบการณ์และแนวคิดต่อคนพิการในสังคมไทย คือ การพบ เห็นคนพิการตามท้องถนน การมีญาติ เพื่อน และคนใกล้เคียงเป็นคนพิการ ทำให้ได้สัมผัสกับคน พิการอย่างใกล้ชิด เห็นความสามารถและศักยภาพของคนพิการแม้ในใจจะรู้สึกว่าคนพิการพิเศษ กว่าคนปกติและเห็นใจคนพิการบ้างก็ตาม ผู้เขียนมีทัศนคติว่าคนพิการก็มีทั้งคนดีและไม่ดี เช่นเดียวกับคนปกติ ยอมรับว่าคนพิการมีความเท่าเทียมกับคนปกติ มีความต้องการช่วยเหลือคน พิการตามกำลังความสามารถของตนเองและต้องการให้มีการปลูกฝังการช่วยเหลือคนพิการให้ สามารถลงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในสังคมได้อย่างงดงาม ผู้เขียนรับรู้ทักษะของคนพิการจากการ ค้นคว้าข้อมูลในการเขียนนวนิยาย และให้ทัศนะว่าคนพิการในสังคมไทยมีสถานภาพและบทบาท

ดีกว่าในอดีตแต่ก็มีคนพิการอีกจำนวนมาก ยังเป็นผู้ด้อยโอกาส ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานภาพและบทบาทของคนพิการยังไม่แตกต่างจากเดิมนัก อันเนื่องมาจากคนปกติในสังคมยังเห็นคนพิการเป็นภาระที่ต้องได้รับการสงเคราะห์จากผู้อื่น

สถาบันครอบครัวมีความสำคัญกับคนพิการในแง่ของการสร้างปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมการศึกษา และสร้างความมั่นคงในชีวิตและจิตใจของคนพิการ การศึกษามีความสำคัญกับคนพิการเช่นเดียวกับคนปกติในการสร้างความภูมิใจและศักดิ์ศรีแก่คนพิการ ทำให้คนพิการสามารถเข้าถึงความรู้ การสื่อสารกับสังคม การประกอบอาชีพที่ดี ซึ่งช่วยให้คนพิการมีความเท่าเทียมกับคนปกติมากขึ้น

การได้รับโอกาสจากสังคมของคนพิการเป็นสิ่งสำคัญ แต่คนพิการที่ได้รับโอกาสต่างๆ ก็ยังอยู่เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากสังคมยังเพิกเฉยและมองว่าไม่ใช่หน้าที่ของตน สังคมจึงควรให้โอกาสแก่คนพิการมากกว่าที่เป็นอยู่

ในการสนับสนุนสวัสดิการสำหรับคนพิการ แม้ปัจจุบันรัฐบาลจะมีโครงการช่วยเหลือคนพิการแต่อาจยังไม่เหมาะสมต่อคนพิการ และมีปัจจัยบางประการที่ทำให้คนพิการไม่สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือเหล่านั้นได้ คนพิการจึงควรได้รับการสนับสนุนสวัสดิการในทุกๆ ด้าน อย่างทั่วถึงทุกท้องที่ตามความเหมาะสม เช่น ด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ สวัสดิการสังคม ระบบสาธารณูปโภคตามสิทธิความเสมอภาค และควรมีการสร้างทัศนคติต่อสังคมว่าความพิการเป็นเพียงอุปสรรคอย่างหนึ่ง

อภิปรายผลการวิจัย

คำถามการวิจัยข้อที่ 1 สถานภาพและบทบาทของตัวละครพิการในนวนิยายร่วมสมัยสะท้อนสถานภาพของคนพิการในสังคมไทยอย่างไร

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลความถูกต้อง (Confirm) และเพื่อเติมเต็มความสมบูรณ์ (Competiveness) ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้เขียนนวนิยาย ผู้วิจัยจึงขอนำเสนออภิปรายผลทั้งสองส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1. จากผลการวิจัยเชิงเอกสารนวนิยายร่วมสมัยที่มีตัวละครหลักหรือตัวละครรองเป็นคนพิการทั้ง 14 เรื่อง รวมจำนวนทั้งสิ้น 5,194 หน้า ใช้เวลาประมาณ 7 เดือน โดยได้ทำการสรุปเนื้อหาของนวนิยายแต่ละเรื่อง (รายละเอียดในบรรณานุกรม) สามารถอภิปรายผลแยกเป็นประเด็นดังนี้

1. การมีหลายสถานภาพในคราวเดียวกัน เกิดจากตัวละครพิการมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นในสังคม สอดคล้องกับคำกล่าวของพระมหาสมณ ปัจโจปการี (2553, หน้า 75) ซึ่งอ้างคำกล่าวของ ประเสริฐ เข้มกลิ่นฟุ้งว่า “...สถานภาพ คือ สิทธิและหน้าที่ที่บุคคลมีอยู่ เกี่ยวข้องกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวม...” โดยตัวละครพิการได้แก่ แป้วแห้ว คุณแจ้ว ทราชทอง นพพร จี๊ กรรม คุณพีร์ ทอรั้ง ภูวิทย์ อัฐ นิทร ตาหนู ไหม ชนะ และ นารีณี มีสถานภาพหลายสถานภาพในคราวเดียวกัน ทั้งสถานภาพที่ถูกกำหนดให้ และสถานภาพที่ได้มาโดยความสามารถ เช่น ตัวละครพิการ “แป้วแห้ว” จากเรื่อง ตักตามนุษย์ มีสถานภาพที่ถูกกำหนดให้ คือ สถานภาพผู้พิการทางสติปัญญา มี สถานภาพภายในครอบครัว เป็นผู้อยู่ภายใต้การอุปการะของคุณประวาล และคุณนวลวรรณ และสถานภาพความเป็นญาติกับครอบครัวของเดช โดยมีศักดิ์เป็นหลานสาวของเดช และลัดดา และเป็นลูกพี่ลูกน้องของ โต ด้อย เต้า และตุ้ ลูกของเดชและลัดดา สะท้อนให้เห็นว่า คนพิการในสังคมไทยแต่ละบุคคลมีสถานภาพที่ถูกกำหนดให้หลายสถานภาพในคราวเดียวกัน จากความเกี่ยวข้องกับบุคคลต่างเพศและวัย สอดคล้องกับคำกล่าวในเอกสารการสอนรายวิชามนุษย์กับสังคม คณะศิลปศาสตร์ (2538, หน้า 116-117) ที่ว่า “...สถานภาพเป็นสิ่งที่ได้มาตั้งแต่กำเนิด หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สถานภาพที่ถูกกำหนดให้ หมายถึง การที่สังคมใช้เกณฑ์การประเมินบุคคลแต่ละคนโดยมิได้พิจารณาถึงการกระทำ...” นอกจากนั้น ตัวละครพิการยังมีสถานภาพที่ได้มาด้วยความสามารถเช่น จี๊ จากเรื่องคั้งน้ำคั้ง ไหม จากเรื่อง ตักตาไล่ฝน และ เด็กชายชนะ มีสถานภาพความเป็นนักเรียน จากการได้รับการศึกษา แป้วแห้ว มีสถานภาพความเป็นนางเอกละครการกุศล และสถานภาพนางแบบจากการมีรูปลักษณ์ภายนอกที่ดี และคุณพีร์มีสถานภาพเป็นวิทยากรทางด้านปรัชญา ได้รับเชิญให้ไปออกรายการโทรทัศน์ จากการมีบุคลิกโดดเด่น ได้รับการศึกษาสูง เป็นต้น สะท้อนให้เห็นว่าคนพิการมีสถานภาพที่ได้มาด้วยความสามารถ จากการมีบุคลิก รูปร่างหน้าตาดี หากได้รับโอกาสที่ดีจากคนรอบข้าง สามารถมีหน้าที่การงานที่ดีได้

2. ความสูงต่ำของสถานภาพ ตัวละครพิการจากนวนิยายทั้ง 14 เรื่อง มีความสูงต่ำของสถานภาพแตกต่างกันไปตาม วัย เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา และการได้รับการยอมรับจากสังคม สอดคล้องกับคำกล่าวในคณะศิลปศาสตร์ (2538, หน้า 116-117) ที่ว่า

“...ความมั่งคั่ง เป็นตัวกำหนดสถานภาพสูงหรือต่ำแก่บุคคลอีกสิ่งหนึ่ง โดยมีประเภท ชนิด ขนาด และความชอบธรรมของความมั่งคั่งเป็นตัวกำหนดสถานภาพของบุคคล ระดับการศึกษา เป็นตัวกำหนดหรือให้สถานภาพแก่บุคคล...” และคำกล่าวอ้างในพจนานุกรมสังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553, หน้า 76-77) ที่ว่า “...สถานภาพจะสูงหรือต่ำเพียงไรขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่ถือว่าสำคัญ เช่น อาชีพ รายได้ เชื้อชาติ ศาสนา และวงศ์ตระกูล เป็นต้น...” เช่น คุณแจ้ว จากเรื่อง ปราสาทมิด นารีณี จากเรื่องสาปคฤหาสน์ ภูวิทย์ จากเรื่อง ผึ้ง

นางพญา มีสถานภาพสูง จากการเติบโตในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ตรงข้ามกับ นพพร ทอรู้ และตาหนู ที่มีสถานภาพต่ำจากการมีฐานะยากจนและไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม กระนั้น คุณพีร์จากเรื่องพระอาทิตย์ขึ้นแรม มีสถานภาพต่ำกว่าตัวละครในนวนิยายเรื่องเดียวกัน ที่มีวัยวุฒิสูงกว่า ขณะเดียวกัน ก็มีสถานภาพสูงจากการได้รับการศึกษาสูง และได้รับการยอมรับจากสังคม อีฐ จากเรื่อง แบ่งฟ้าปันดิน มีสถานภาพสูงจากการเป็นผู้นำครอบครัวหน้าที่การงานที่ดี และการยอมรับจากสังคม นิทร มีสถานภาพสูง จากการได้รับการยอมรับจากสังคม อย่างไรก็ตาม ตัวละครพิการบางตัว สามารถเปลี่ยนแปลงสถานภาพของตนเอง จากการมีสถานภาพต่ำให้มีสถานภาพสูงได้ เช่น การที่แป้วแห้วเปลี่ยนแปลงสถานภาพจากคนรับใช้ในบ้านมาเป็นพนักงานต้อนรับของโรงแรม นางเอกละครการกุศล และนางแบบ ตามลำดับ ทรายทองมีสถานภาพสูงเมื่อบิดานำมาฝากไว้กับคุณป้าซึ่งมีฐานะร่ำรวย เด็กชายชนะ เปลี่ยนแปลงสถานภาพของตนเองจากเด็กเติบโตในบ้านสวน มาเป็นครูสอนศิลปะ เป็นต้น สะท้อนให้เห็นว่า คนพิการในสังคมไทยมีความสูงต่ำของสถานภาพแตกต่างกัน บางคนอาจมีสถานภาพสูงและต่ำในคราวเดียวกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ เพศ วัย ฐานะทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม และความพิการ คนพิการที่มีความพิการหนึ่งประเภท ได้รับการยอมรับจากกลุ่มสังคมมากกว่าคนพิการซ้ำซ้อน และคนพิการที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ได้รับการศึกษาสูง มีหน้าที่การงานดี จะได้รับการยอมรับและมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าคนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษา และคนพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

3. การรับรู้สถานภาพความพิการของตนเอง ตัวละครพิการ ไม่ว่าจะมีความพิการโดยกำเนิด และเกิดความพิการขึ้นภายหลัง มีการรับรู้สถานภาพความพิการของตนเองแตกต่างกัน ดังนี้ การไม่เห็นคุณค่าของตนเอง การที่ ทรายทอง จากเรื่อง ทรายสามสี รับรู้ว่าตลอดชีวิต แม้จะพยายามอย่างไร เธอก็ไม่สามารถทำอะไรด้วยตนเองได้ ทอรู้ จากเรื่อง หน้าทอง รับรู้ว่า คนพิการยังชีพได้จากการขอทาน และขายล็อตเตอรี่เท่านั้น

ความเชื่อว่าความพิการเกิดจากกรรมเก่า การที่ภูวิทย์ จาก เรื่อง ผึ้งนางพญา เชื่อว่าความพิการเกิดจากกรรมเก่า

ความรู้สึกว่าตนเองไม่มีส่วนร่วมในสังคม ในระยะแรกของการเกิดความพิการของภรรน จากเรื่อง พระอาทิตย์ขึ้นแรม เขาารู้สึกว่าตนเองไม่มีส่วนร่วมในสิ่งที่เพื่อนๆ สนทนากัน เนื่องจากกรมองไม่เห็นสีหน้า ท่าทางของเพื่อน

ความแปลกแยกจากการใช้กายอุปกรณ์ ภรรน จากเรื่อง พระอาทิตย์ขึ้นแรม รับรู้ว่าไม่เท่าเทียม เป็นสิ่งที่แยกเขาออกจากความเป็นคนปกติ

การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านจิตใจของคนพิการ อีฐ จากเรื่อง แบ่งฟ้าปันดิน รับรู้ศาสนา สามารถเยียวยาทางด้านจิตใจของคนพิการได้ เป็นต้น

การตระหนักในคุณค่าของตนเอง การที่ นิทร จากเรื่อง แมวดำในสวนสี่ชมพู ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองว่า เขาสามารถเดินได้โดยไม่ต้องใช้ขา จากประเด็นต่าง ๆ ข้างต้นสะท้อนให้เห็นแนวคิดของคนพิการในสังคมไทยส่วนหนึ่งที่ว่า คนพิการยังคงรับรู้ว่าคุณค่าของตนเองไม่สามารถกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ความพิการเกิดจากกรรมเก่าแต่ชาติปางก่อน ไม่สามารถประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่นเดียวกับคนปกติได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของมณเฑียร บุญตัน (สมาคมนดาบอดแห่งประเทศไทย, 2542 หน้า 3) ที่ว่า “...คนตาบอดไม่น้อยเชื่อว่าตนเองและคนตาบอดทั่วไปเป็นคนที่ไม่มีความสามารถหรือมีข้อจำกัดอย่างร้ายแรง ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ไม่อาจเรียนรู้ ทำงานหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และไม่สามารถแข่งขันกับใครได้ กระทั่งไม่อาจอยู่ได้หากปราศจากความช่วยเหลือจากผู้อื่น เราจึงพบคนตาบอดจำนวนมาก ถูกเก็บไว้ในบ้าน เราจึงยังพบคนตาบอดอีกหลายคนขอทานอยู่ตามที่ต่าง ๆ ทั้งโดยสมัครใจ ถูกบังคับหรือถูกหลอกลวง เราจึงยังพบการนำคนตาบอดไปเปรียบเทียบกับคนโง่เขลา หรือมองว่าลุ่มหลงในสิ่งที่เกินไปไม่ได้...” รับรู้ว่าการใช้กายอุปกรณ์ทำให้คนพิการรู้สึกว่าคุณค่าตนเองไม่ปกติ และรับรู้ว่าการบำบัดสมรรถภาพสามารถเยียวยาทางด้านจิตใจของคนพิการได้นอกจากนั้น

คนพิการในสังคมไทยที่มีจิตใจเข้มแข็ง ยอมรับสถานภาพความพิการ มีการตระหนักในคุณค่าของตนเองว่ายังสามารถดำเนินชีวิตต่อไปอย่างเป็นปกติได้ แม้ร่างกายจะพิการก็ตาม

4. การรับรู้สถานภาพความพิการของคนปกติ การศึกษานวนิยายร่วมสมัยทั้ง 14 เรื่อง สะท้อนให้เห็นทัศนะของคนปกติที่มีต่อคนพิการ ดังนี้

การสร้างครอบครัว การที่นพพร ตัวละครพิการทางการเห็นจากเรื่อง บุหลา สมรสกับ อังคาบ หญิงพิการทางการเห็น และได้รับการดูแลเหยียดหยามจากผู้คนรอบข้าง สะท้อนให้เห็นการรับรู้ของคนปกติว่า คนพิการไม่สามารถสร้างครอบครัวได้ ดังนั้น การที่สามีพิการ สร้างครอบครัวกับภรรยาพิการจึงเป็นสิ่งที่ขัดต่อสังคม

ทัศนะของผู้ปกครองที่มีลูกพิการ การที่นที พ่อของจีจี้จากเรื่อง กุ้งน้ำค้าง มองว่าความพิการของจีจี้ ไม่ได้เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต ขณะที่วีรบุรุษ แม่ของจีจี้ มองว่าการที่หล่อนมีลูกพิการ เป็นสิ่งที่น่าอับอาย หล่อนจึงปฏิบัติกับลูกสาวด้วยการเลือกปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า คนในสังคมไทยมีการรับรู้สถานภาพของคนพิการ ในสองทัศนะคือ ความพิการไม่ได้เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของ

คนพิการ การปฏิบัติต่อคนพิการจึงเป็นไปแบบไม่เลือกปฏิบัติ และการที่ผู้ปกครองส่วนหนึ่งมีลูกพิการเป็นสิ่งที่สร้างความอับอายให้แก่ครอบครัวและตัวคนพิการเอง การปฏิบัติต่อคนพิการจึงเป็นการเลือกปฏิบัติ

การได้รับโอกาสจากสังคมของคนพิการ การที่แป้วแห้ว จากเรื่อง ตึกตามนุษย์ ได้รับโอกาสให้เข้าทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงแรม จากการมีรูปลักษณะภายนอกที่ดี และการที่อิฐ จากเรื่อง แบ่งฟ้าปันดิน ได้รับโอกาสให้เข้าทำงานเป็นที่ปรึกษาบริษัทเคหาสน์หลังเกิดความพิการ สะท้อนให้เห็นว่า คนในสังคมส่วนหนึ่งมีทัศนคติว่า คนพิการสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เพียงแต่ต้องเลือกสรรตำแหน่งงานให้เหมาะสมกับความพิการเท่านั้น

การส่งเสริมการศึกษาแก่คนพิการ การที่ภะรด สนับสนุนให้คุณแจ้ว ตัวละครที่มีความพิการเข้าเรียนจากเรื่อง ปราสาทมิด ได้รับการศึกษา โดยจ้างครูมาสอนที่บ้าน การที่ นพพร จากเรื่อง บุลลา ได้รับการสนับสนุนจากคุณย่าเพทชย ให้ได้รับการศึกษาและการฝึกอาชีพ จี๊ จากเรื่อง กุ้ง น้ำค้าง ได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการศึกษามูลนิธิพัฒนาคนพิการ สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ปกครองที่มีบุตรเป็นคนพิการ เห็นความสำคัญของการได้รับการศึกษาของคนพิการ ด้วยหวังจะให้คนพิการนำความรู้ไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองได้

นอกจากนั้น การศึกษานวนิยายร่วมสมัยทั้ง 14 เรื่อง ยังสะท้อนให้เห็น การไม่เห็นคุณค่าของคนพิการ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

การถูกกระทำจากผู้อื่น การที่แป้วแห้ว จากเรื่อง ตึกตามนุษย์ ถูกคุณนวลวรรณ ผู้อุปการะคุณค่า ทำร้ายร่างกาย ถูกเหยียดหยามว่าโง่ ปัญญาอ่อน ทราวยทอง จากเรื่อง ทราวยสามสี ถูกพ่อทารุณกรรมทางร่างกาย และไหม จากเรื่อง ตึกดาไล่ฝน ถูกทารุณกรรมทางเพศ สะท้อนให้เห็นว่า ในทัศนะของคนส่วนหนึ่งในสังคม ยังคงมองว่าคนพิการ โดยเฉพาะ เพศหญิง เป็นเพศอ่อนแอ จึงเป็นฝ่ายถูกกระทำจากคนรอบข้าง ด้วยการทำร้ายจิตใจจากการถูกเหยียดหยาม การทำร้ายร่างกายเพียงเล็กน้อย ไปจนถึงการทารุณกรรมทางร่างกายอย่างรุนแรง

การถูกทำให้แปลกแยกจากสังคมโดยไม่ตั้งใจ การที่ภะรดจ้างครูมาสอนหนังสือคุณแจ้วที่บ้าน จากเรื่อง ปราสาทมิด นาวันจ้างครูมาสอนหนังสือณาริณีที่บ้าน จากเรื่อง

สถาปคฤหาสน์ และการที่อันธการ ชังลูกชายไว้ในบ้าน จากเรื่อง อันธการ สะท้อนให้เห็นความปรารถนาดีที่คนปกติมีต่อคนพิการ โดยต้องการให้คนพิการได้รับการศึกษา หรืออยู่ในบ้าน เพื่อมิให้คนพิการสร้างความรำคาญให้กับผู้อื่น ขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างความแปลกแยกจากสังคมให้เกิดขึ้นกับคนพิการ โดยมิได้ตั้งใจ ซึ่งส่งผลให้คนพิการไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาร่วมกับผู้อื่น ไม่มีโอกาสได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมเดียวกัน

5. การแสดงบทบาทไปตามสถานภาพของตัวละครพิการ การแสดงบทบาท หรือ การประพฤติปฏิบัติตามสถานภาพที่แตกต่างกัน ดังคำกล่าวในเอกสารการสอนคณะศิลปศาสตร์ (2538, หน้า 118-120) รายวิชา มนุษย์กับสังคมนั้น คนที่มีสถานภาพความพิการโดยกำเนิด แม้จะสามารถยอมรับสถานภาพความพิการของตนเองได้ก็จริง แต่ก็ยังแสดงบทบาท ไปตามสถานภาพได้แก่ ความรู้สึกแปลกแยกจากผู้อื่น และน้อยเนื้อต่ำใจในความพิการของตนเอง ขณะที่ คนที่มีสถานภาพเป็นผู้พิการภายหลัง ไม่สามารถยอมรับสถานภาพความพิการของตนเองได้ และรู้สึกว่าตนเองสูญเสียสถานภาพก่อนเกิดความพิการไปในระยะแรกหลังเกิดความพิการ ทำให้แสดงบทบาทไปตามสถานภาพคือการต่อต้านสถานภาพที่เป็นอยู่ด้วยพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ซึ่งการแสดงบทบาทไปตามสถานภาพดังกล่าวเกิดจากการที่คนพิการขาดกำลังใจ เกิดความท้อแท้สิ้นหวัง สอดคล้องกับการศึกษาความสุขและความเข้มแข็งของคนพิการ (สมัย สิริทองถาวร, อุบล ทุมธรธรรม และเสาวลักษณ์ ลังการพันธ์, 2547, หน้า 50) ที่ว่า “...คนพิการรู้สึกว่าตนเองมีความสุขน้อยกว่าคนทั่วไป ชีวิตไม่มีความสุข ไม่มีความสุขภูมิใจในตนเอง ไม่มีการประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าในชีวิต มีภาวะอารมณ์ซึมเศร้าเริ่มต้นและซึมเศร้ารุนแรง...” แต่หากคนพิการเหล่านั้นได้รับกำลังใจจากครอบครัว โอกาสการยอมรับจากคนรอบข้าง และกลุ่มสังคม คนพิการก็จะสามารถยอมรับสถานภาพที่ตนเองเป็นได้ด้วยจิตใจเข้มแข็ง เกิดความพยายามเปลี่ยนแปลงสถานภาพให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ภาควิชาจิตและมีความสุขกับสถานภาพที่เป็นอยู่ได้

ส่วนที่ 2 จากผลการวิจัยในส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้เขียนนวนิยายจำนวน 6 คน สามารถอภิปรายผลแยกเป็นประเด็นสำคัญหลัก ๆ 3 ประเด็น ดังนี้

1. มุมมองผู้เขียนนวนิยายซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวคนพิการในระดับบุคคล ผู้เขียนรับรู้ว่าคุณพิการมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกับคนปกติ มีญาติ เพื่อน เป็นคนพิการ ทำให้พบคนพิการบ่อยครั้ง และพบคนพิการประเภทต่างๆจำนวนหนึ่งประกอบอาชีพขอทานตามริมถนน มีความเข้าใจทักษะของคนพิการจากการศึกษาข้อมูล เพื่อนำมาเขียนนวนิยาย ก่อนการได้สัมผัสกับคนพิการอย่างใกล้ชิด ผู้เขียนคิดว่าจะต้องดูแลคนพิการเป็นอย่างดี พิเศษกว่าคนปกติ เกิดความเห็นอกเห็นใจคนพิการ มองว่าคุณพิการใช้ชีวิตยากลำบากกว่าคนปกติ เมื่อได้สัมผัสกับคนพิการอย่างใกล้ชิดแล้ว ผู้เขียนได้เห็นความเข้มแข็ง ความสามารถของคนพิการ แม้ความรู้สึกจะไม่เปลี่ยนไปทั้งหมด แต่ก็มองคนพิการด้วยสายตาปกติมากขึ้น และคิดว่าควรดูแลและทำงานร่วมกับคนพิการเช่นเดียวกับคนปกติ และมองคนพิการที่มีความสามารถมากกว่าความพิการทางร่างกาย มีความประทับใจในความสามารถของคนพิการ ไม่อยากให้คุณพิการรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าคนปกติ มีทัศนคติต่อคนพิการว่ามีทั้งคนดีและคนไม่ดี เพราะความดีไม่ได้อยู่ที่จิตใจ มิใช่ลักษณะทางกายภาพเช่นเดียวกับคนปกติ ควรช่วยเหลือคนพิการให้คุณพิการคงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มิใช่การ

ช่วยเหลือจนคนพิการไม่รู้จักพึ่งตนเอง อย่างไรก็ตาม คนพิการส่วนหนึ่งยังคงจมอยู่กับความพิการของตนเอง จนลืมไปว่าตนเองยังมีความสามารถและศักยภาพการจะทำให้คนปกติเข้าใจและยอมรับ ในคุณค่าของคนพิการจะต้องเริ่มต้นที่ตนเองก่อน เพื่อพิสูจน์ให้สังคมเห็นว่า ความพิการมิได้เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับคำกล่าวของวีรศักดิ์ จันทร์สงแสง (2549, หน้า 29-30) ที่ว่า “...นิลวรรณ ปิติพัฒน์ คนหูหนวกหญิงจากจังหวัดนครพนม ตั้งแต่เด็กเธอไม่เคยได้ยินเสียงอะไรเลย แต่เธอรู้ว่าความดีคืออะไร และงานของเธอคือการช่วยเหลือคนหูหนวกผู้ด้อยโอกาสให้มีชีวิตดีขึ้น...”

2. มุมมองผู้เขียนนวนิยายซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิการในระดับครอบครัว

ผู้เขียนให้ทัศนะว่า ครอบครัวมีความสำคัญกับคนพิการเป็นอย่างมาก ในการเป็นกำลังใจ และการเตรียมปัจจัยขั้นพื้นฐานสำหรับการใช้ชีวิตในอนาคตของคนพิการ หากครอบครัวมีความอบอุ่น คนพิการก็จะมีสุขภาพกายและใจที่ดี ตรงกันข้าม หากผู้พิการอยู่ในครอบครัวที่เกิดปัญหาขาดความอบอุ่นและความเข้าใจ ย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและใจของคนพิการ ผู้เขียนให้ทัศนะว่า ครอบครัวเป็นหน่วยสังคมที่มีความใกล้ชิดกับคนพิการมากที่สุด ทำให้คนพิการไม่รู้สึกละแฉง และรู้สึกว่าเขาเองไร้ค่า คนพิการมีหลักยึดทางจิตใจ เพราะความพิการจะถูกเติมเต็มด้วยครอบครัว เพื่อให้คนพิการดำเนินชีวิตได้เช่นเดียวกับคนปกติ สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งตนเองของคนพิการ ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ของวิราภรณ์ ชัดสี (2552, หน้า 54-57) ที่ว่า “...บทบาทหน้าที่ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเองของคนพิการ...”

3. มุมมองผู้เขียนนวนิยายซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิการในระดับชุมชน

ผู้เขียนให้ทัศนะว่า แม้ว่าสถานภาพและบทบาทของคนพิการในปัจจุบันจะดีขึ้นกว่าในอดีต เนื่องจากมีหน่วยงานสำหรับคนพิการรองรับหลายแห่ง แต่ก็มีคนพิการกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่ไม่รู้ว่าตนเองมีโอกาสที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้น สังคมยังคงเพิกเฉยต่อการให้โอกาสคนพิการ เนื่องจากมองว่าเป็นภาระ ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนพิการกับคนปกติ การได้รับโอกาสมักจะเป็นการได้รับโอกาสเฉพาะกลุ่ม และคนพิการในชุมชนเมือง การให้โอกาสแก่คนพิการในสังคมเป็นสิ่งสำคัญ เพราะหากคนพิการขาดโอกาสจะยังเป็นการตอกย้ำความพิการให้คนพิการรู้สึกว่าเขาเองไร้ค่า

อนึ่ง คนพิการควรได้รับการสนับสนุนสวัสดิการในทุกๆด้านอย่างทั่วถึงทุกท้องที่ ไม่ว่าจะเป็น สวัสดิการด้านกายภาพ เช่น ระบบสาธารณูปโภค ในที่สาธารณะ การจัดห้องน้ำ สำหรับคนพิการ ทางเดินคนพิการ ที่นั่งคนพิการ เป็นต้น การส่งเสริมด้านการศึกษา เนื่องจากคนพิการมักจะไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นหนทางที่จะนำคนพิการไปสู่ความรู้ การใช้ชีวิต การสื่อสารกับสังคมภายนอก เมื่อคนพิการจบการศึกษาแล้วควรมีการสนับสนุนโอกาสทางการทำงาน นอกจากนั้น ผู้เขียนยังให้ทัศนะว่า หากพูดถึงคนพิการในสังคมไทย ก็จะนึกถึงการที่คน

พิการมีอาชีพขอทาน ขายลอตเตอรี่ ผู้เขียนเชื่อว่าคนพิการเหล่านั้นมีศักยภาพมากกว่านั้น หากได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนที่ดีพอ นอกจากการส่งเสริมโอกาสในด้านการประกอบอาชีพแล้ว ผู้เขียนให้ทัศนะว่า คนพิการควรจะได้รับโอกาสในการกระทำความดีต่างๆตามสิทธิและเสรีภาพที่พึงจะได้รับ ควบคู่กับการพัฒนาทางด้านจิตใจ การให้ความสุขทางใจ การให้ความบันเทิงเฉพาะแบบ เป็นต้น โดยกระจายความช่วยเหลือออกไปในทุกตำบล ทำบัญชีคนพิการทั่วประเทศ เพื่อจะได้ช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และจัดทำนโยบายชุมชนให้คนปกติเอื้อเฟื้อดูแลคนพิการ และปลูกฝังให้คนในสังคมช่วยเหลือคนพิการ สอดคล้องกับคำกล่าวของศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี .

(คณะทำงานแผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย พ.ศ. 2548-2551, 2553, หน้า 15)

ที่ว่า “...คนพิการมีประมาณ 3 ล้านคนทั้งประเทศ เมื่อได้ไปอยู่ในกลุ่มของพวกเขา เราได้เห็นว่าคนพิการเหล่านั้นมีจิตใจที่สูงกว่าคนที่ไม่พิการ เพราะเขาได้ผ่านความทุกข์ที่หลบไม่ได้ ใจเป็นอิสระหลายคนจะเก่งในเรื่องต่าง ๆ ผมเห็นว่า ทัศนะที่มองคนพิการเป็นภาระนั้น ควรจะเปลี่ยนไป น่าจะมองว่าคนพิการคือทุนในการพัฒนา...”

คำถามการวิจัยข้อที่ 2 ผู้เขียนนวนิยายร่วมสมัยที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวข้องกับคนพิการ มีประสบการณ์และแนวคิดในการสร้างบทบาทของตัวละครที่เป็นคนพิการอย่างไร?

จากผลการวิจัยในส่วนการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้เขียนนวนิยาย จำนวน 6 คน ซึ่งการศึกษาประสบการณ์และมุมมองของผู้เขียนนวนิยาย ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายในประเด็นสำคัญหลัก 2 ประเด็น คือ

1. กระบวนการเขียนนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ

ความยากง่ายของการเขียนนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ศักดา สาแก้วกล่าวว่ามีความยากเนื่องจากตัวผู้เขียนเองมิใช่คนพิการ ชัยภร แสงกระจ่าง ประภัสสร เสวิกุล กนกวลี พจนปกรณ์ กล่าวว่า การเขียนนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการไม่ยากแต่ก็ไม่ง่าย เนื่องจากมีการค้นคว้าข้อมูลเป็นอย่างดี ก่อนลงมือเขียน วินทร์ เลียววาริณ กล่าวว่าไม่ใช่เรื่องยาก เนื่องจากมีการค้นคว้าข้อมูลก่อนเขียน การเขียนนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ มิได้ต่างจากการเขียนนวนิยายเรื่องอื่น ๆ เลย และน้ำฟ้ากล่าวว่าไม่ใช่เรื่องยาก เนื่องจากมีความคุ้นเคยกับคนพิการ

จุดมุ่งหมายในการเขียนนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ

ชัยภร แสงกระจ่าง มีจุดมุ่งหมายในการเขียนนวนิยายเรื่องแบ่งฟ้าปันดิน เพื่อต้องการสร้างกำลังใจให้ผู้อ่านผ่านความทุกข์และปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตไปให้ได้ เช่นเดียวกับประภัสสร เสวิกุล เขียนนวนิยายเรื่องคั้งน้ำค้าง เพื่อสร้างกำลังใจให้แก่คนพิการว่า แม้ร่างกายจะพิการ แต่ก็มีอาจกั้นความรัก ความเอื้ออาทรที่คนรอบข้างมอบให้คนพิการได้ ชัยภร แสงกระจ่าง มีจุดมุ่งหมายในการเขียนนวนิยายเรื่อง แมวดำในสวนสี่ชมพู เพื่อต้องการให้กำลังใจผู้พิการที่มักคิดว่าตนเองเกิดมามี

ปมด้อย สงสารตนเอง มองโลกในแง่ร้าย หมกมุ่นอยู่กับความพิการของตนเอง นอกจากนั้นชัมัยกร แสงกระจ่างยังมีจุดมุ่งหมายในการเขียนนวนิยายเรื่อง แบ่งฟ้าปันดิน เพื่อต้องการตั้งคำถามกับสังคมว่า “เมื่อผู้ชาย ซึ่งเป็นผู้นำครอบครัวมาตลอดกลายเป็นอัมพฤกษ์ ผู้หญิงซึ่งเป็นช้างเท้าหลังมาโดยตลอด จะประคับประคองครอบครัวให้ไปตลอดรอดฝั่งได้อย่างไร และเมื่อผู้นำครอบครัวต้องกลายเป็นคนพิการ เขาควรปฏิบัติตนเช่นไร จึงจะสามารถประคับประคองครอบครัวได้”

การรวบรวมข้อมูล ชัมัยกร แสงกระจ่าง รวบรวมข้อมูลในการเขียนนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการจากการค้นคว้าเอกสาร การพบปะผู้คน เพื่อนำมารวมกับจินตนาการ จนออกมาเป็นแก่นเรื่อง และหาข้อมูลระหว่างการดำเนินเรื่อง เช่นเดียวกับศักดา สาแก้ว ที่ค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการมาใช้ในการเขียนนวนิยาย เพื่อให้คนอ่านเชื่อว่าตัวละครมีความพิการจริง ขณะที่ประภัสสร เสวิกุลมีการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย นอกจากหนังสือแล้ว ยังค้นคว้าจากการดูภาพยนตร์ พุทธกรรมมนุษย์ หากมีข้อมูลที่ไม่แน่ใจ จะพยายามค้นหาข้อมูลจนพบข้อมูลที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับการค้นคว้าข้อมูลของวินทร์ เลียววาริณ ที่มีการศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยายที่เขียนอย่างถ่องแท้ ขณะที่น้ำฟ้ามีรูปแบบในการค้นคว้าข้อมูลที่แตกต่างออกไป คือ การชมวิดีโอ จาก เว็บไซต์ www.youtube.com

การวางโครงเรื่องจากประสบการณ์ ชัมัยกร แสงกระจ่าง มีการวางโครงเรื่องนวนิยาย “แบ่งฟ้าปันดิน” จากเรื่องราวที่ได้ฟังมา ศักดา สาแก้ว สร้างนวนิยายจากความทรงจำจากปัญหาครอบครัวที่เคยเผชิญ เมื่อครั้งมีอายุเท่าตัวละครพิการ “ไหม” นำประสบการณ์มากลั่นกรองและนำเสนอในรูปแบบของตนเอง ประภัสสร เสวิกุล นำประสบการณ์จากการสังเกตคนพิการทางร่างกายมาใช้ในการวางโครงเรื่องนวนิยาย “คิ่งน้ำค้าง” และ กนกวลี พจนปกรณ์ ให้ความสำคัญกับการวางโครงเรื่องมากกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ ของนวนิยาย

การสร้างบรรยากาศการทำงาน ชัมัยกร แสงกระจ่างสร้างบรรยากาศการทำงานภายในใจ ประภัสสร เสวิกุลสร้างบรรยากาศในการเขียนจากการฟังเพลง ดูรูปภาพ ภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้อง วินทร์ เลียววาริณ สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย กนกวลี พจนปกรณ์ ไม่มีการสร้างบรรยากาศใดๆ เพราะสามารถเขียนนวนิยายได้ในทุกที่ และน้ำฟ้า สร้างบรรยากาศการทำงานในห้องที่เงียบสงบ และสะอาด

การสร้างฉาก ชัมัยกร แสงกระจ่าง สร้างฉากด้วยการไปดูสถานที่จริง ศักดา สาแก้ว สร้างฉากจากการอ่านหนังสือ ประภัสสร เสวิกุล สร้างฉากจากการดูภาพยนตร์และรูปภาพ กนกวลี พจนปกรณ์ และน้ำฟ้าให้ความสำคัญกับการสร้างฉากที่สมจริงและเหมาะสมกับเรื่อง สอดคล้องกับการสร้างฉากของวินทร์ เลียววาริณ ซึ่งมีการสร้างฉากให้เหมาะสมกับเรื่องที่เขียน หากไม่รู้จักจากที่จะเขียนจะมีการศึกษาข้อมูลเป็นอย่างดี

2. กระบวนการสร้างตัวละครพิการ

การสร้างตัวละครพิการจากประสบการณ์ ชมักร แสงกระจ่างสร้างตัวละครพิการจากคนรอบข้าง โดยสอบถามจากแหล่งข้อมูลบุคคล และหนังสือ ที่เป็นข้อมูลจริง เช่นเดียวกับกนกวลี พจนปกรณ์ สร้างตัวละครจากคนรอบข้างและบุคคลที่ผ่านเข้ามาในชีวิต โดยสะสมจดจำและนำมาใช้อย่างเหมาะสม ต่างจากประภัสสร เสวิกุลที่มีการคิดและสร้างตัวละครขึ้นเอง ชมักร แสงกระจ่าง สร้างตัวละครพิการ จากประสบการณ์การพบเห็นผู้พิการ และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้พิการ สอดคล้องกับการสร้างตัวละครพิการของศักดา สาแก้ว จะต่างก็ตรงที่ศักดา สาแก้ว สร้างตัวละครพิการจากภาพจำ หนังสือ ละคร ภาพยนตร์ มิได้ใช้ประสบการณ์ส่วนตัวจากผู้พิการ นอกจากนั้น ชมักร แสงกระจ่าง สร้างตัวละครพิการจากประสบการณ์ร่วม จากการเข้าโรงพยาบาลและป่วยเป็นความดันโลหิตสูงเช่นเดียวกับตัวละคร สอดคล้องกับการสร้างตัวละครของศักดา สาแก้ว ที่มีการสร้างตัวละครพิการจากประสบการณ์ร่วมก้นกรงอารมณ์และความรู้สึก จากประสบการณ์การเผชิญปัญหาครอบครัวในวัยเดียวกับตัวละครพิการ ประภัสสร เสวิกุล และ ชมักร แสงกระจ่าง สร้างตัวละครพิการจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้พิการ สอดคล้องกับกนกวลี พจนปกรณ์ที่สร้างตัวละครพิการจากการสังเกตพฤติกรรม อาทิกริยา จนเข้าใจชีวิตของคนพิการ แล้วจึงนำมาสร้างเป็นตัวละครพิการในนวนิยาย

แนวคิดในการสร้างตัวละครพิการ ชมักร แสงกระจ่าง สร้างตัวละครพิการ “อิฐ” ในนวนิยายเรื่อง แบ่งฟ้าปันดิน จากแนวคิดที่ว่า ตัวละครไม่สามารถใช้ร่างกายได้เป็นปกติ เขาจึงพยายามทุกวิถีทางเพื่อรักษาสุขภาพที่เป็นอยู่ให้ได้ ตลอดจนเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอยู่บนความพิการให้ได้ ขณะที่ศักดา สาแก้ว มีแนวคิดในการสร้างตัวละครพิการ “ไหม” ในนวนิยายเรื่อง ตุ๊กตาไล่ฝน ให้เผชิญกับปัญหาครอบครัวและการถูกเอารัดเอาเปรียบจากคนรอบข้าง ซึ่งได้รับความทุกข์มากกว่าการเกิดเป็นคนพิการตามธรรมดา

การสร้างอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครพิการ ชมักร แสงกระจ่าง สร้างตัวละครให้เป็นมนุษย์มีเลือดเนื้อ อารมณ์ความรู้สึก รับรู้ได้จากประสาทสัมผัส ซึ่งสอดคล้องกับการสร้างตัวละครพิการของกนกวลี พจนปกรณ์ เน้นการสร้างอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร ขณะที่ประภัสสร เสวิกุล สร้างอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครให้เกิดขึ้นภายในใจตนเองเสียก่อน ขณะที่วินทร์ เลียววาริณให้ทัศนะว่า การสร้างอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครที่ดี ผู้เขียนจะต้องเข้าใจสภาพจิตใจและพื้นฐานตัวละครก่อน ต่างจากศักดา สาแก้ว ที่มีการสร้างตัวละครพิการให้เป็นเพศอ่อนแอ เพื่อส่งความรู้สึกกดดันไปยังตัวละคร ได้เต็มที สอดคล้องกับคำกล่าวของ รตชา (2552, หน้า 117) ที่ว่า “... การเขียนเล่าถึงตัวละครในรูปแบบใด ๆ นั้นผู้เขียนพึงระลึกเสมอว่า ควรเขียนให้ถึงความรู้สึกนึกคิด

ของตัวละคร มิใช่เพียงเขียนเล่าไปตามหน้าที่ของผู้เขียน หากเพียงทำตามทฤษฎี ตัวละครที่ผู้เขียนสร้างขึ้นก็ไม่ต่างอะไรจากหุ่นยนต์ เป็นตัวละครที่ไร้วิญญาณ...”

การสมมุติตนเองเป็นคนพิการ ประภัสสร เสวิกุล ชมัยกร แสงกระจ่าง สักดา สาแก้ว กนกวลี พจนปกรณ์ และน้ำฟ้า สมมุติตนเองเป็นคนพิการ เพื่อให้เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร และสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกมาสู่ผู้อ่าน ขณะที่วินทร์ เลียววาริณ สมมุติตนเองเป็นคนพิการ เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีให้กับตนเอง และเห็นคุณค่าของสิ่งที่มี

การกำหนดสถานภาพของตัวละครพิการ ชมัยกร แสงกระจ่าง กำหนดให้ตัวละครมีสถานภาพตามลักษณะตัวละครและโครงเรื่องที่ได้อ้างอิงไว้ เช่น การกำหนดสถานภาพให้ “อิฐ” ในนวนิยายเรื่อง แบ่งฟ้าปันดิน รู้สึกว่าตนเองสูญเสียสถานภาพที่เคยเป็น ขณะที่คนรอบข้างคือ ปลายธาร ภรรยาของเขาวิน วัน ลูกชายฝาแฝด ยังคงยอมรับสถานภาพที่เป็นอยู่ของตัวละครพิการ การกำหนดสถานภาพของคนพิการ “นิทร” ในนวนิยายเรื่อง แมวดำในสวนสี่ชมพู ให้เป็นคนพิการที่ไม่ยอมช่วยเหลือตนเอง ซึ่งต่างจากการกำหนดสถานภาพของสักดา สาแก้ว ที่กำหนดให้ตัวละครพิการ “ไหม” ในนวนิยายเรื่อง ตุ๊กตาไล่ฝน มีสถานภาพเป็นเพียงคนพิการที่ถูกทอดทิ้งจากครอบครัวและสังคม

การกำหนดบทบาทของตัวละครพิการ ชมัยกร แสงกระจ่างได้กำหนดบทบาทตัวละครให้มีพฤติกรรม และการกระทำต่างๆ ไปตามการดำเนินเรื่อง เช่น การให้ตัวละครพิการ “อิฐ” แสดงบทบาทจากผู้นำครอบครัวและเปลี่ยนมาเป็นผู้ตามหลังเกิดความพิการแล้ว การแสดงบทบาทภายในจิตใจตนเองของ “นิทร” ขณะที่สักดา สาแก้ว กำหนดบทบาทให้ตัวละครพิการ “ไหม” อยู่ในโลกส่วนตัวของตนเอง จากการถูกกีดกันออกจากโลกส่วนรวม แยกแยะจากผู้อื่น และประภัสสร เสวิกุล กำหนดให้ตัวละครพิการ “จี๊” แสดงบทบาทประสานความสัมพันธ์ระหว่างแม่และน้ำสาว สอดคล้องกับคำกล่าวของ รตชา (2552, หน้า 107) ที่ว่า “...การเริ่มต้นของนวนิยายเกิดจากการที่ตัวละครเอกของเรื่องต้องการเปลี่ยนแปลงบทบาทหรือสถานภาพของตนเอง และมักจะจบลงเมื่อตัวละครเอกสามารถเปลี่ยนแปลงสถานภาพของตนเองได้สำเร็จ หรือกลับมาสู่บทบาท สถานภาพเดิม หรือยังคงหาทางพยายามให้ตนเองสมหวัง...”

การสร้างความขัดแย้งของตัวละครพิการ ชมัยกร แสงกระจ่าง สร้างความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครพิการเอง คล้ายคลึงกับการสร้างความขัดแย้งภายในจิตใจตัวละครพิการของสักดา สาแก้ว แต่ที่แตกต่างกันคือ สักดา สาแก้ว เพิ่มความเก็บกดภายในจิตใจตัวละครพิการมากขึ้น และแสดงออกอย่างเหนือความคาดหมายของผู้อ่าน เพื่อให้เนื้อเรื่องมีความน่าสนใจ ขณะที่ประภัสสร เสวิกุลสร้างความขัดแย้งของตัวละครจากความรู้สึกและอุปนิสัยของตัวละครแต่ละตัว

แม้ว่าสถานภาพและบทบาทของคนพิการในสังคมไทย จะยังไม่ทัดเทียมกับคนปกติในหลาย ๆ ด้าน อีกทั้งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติต่างๆ สำหรับคุ้มครองสิทธิคนพิการจะยังมีข้อจำกัด และไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การละเมิดสิทธิของคนพิการยังมีอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากการศึกษาการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ศึกษากรณีคนพิการ (ธีรนนท์ ขาวเผือก, 2546, หน้า 105-107) ที่ว่า

“...คนพิการยังคงถูกเลือกปฏิบัติ ถูกปิดกั้นโอกาสจากสังคม คนพิการยังคงถูกมองว่าเป็นภาระของสังคม...” แต่สิ่งเหล่านี้จะไม่เป็นอุปสรรคสำหรับคนพิการเลย หากคนพิการเองและครอบครัวตระหนักในคุณค่าและความสามารถของคนพิการ ซึ่งจะเป็นการเริ่มต้นที่ดีในการสร้างทัศนคติให้คนปกติในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษานวนิยายร่วมสมัยที่มีตัวละครหลักหรือตัวละครรองเป็นคนพิการทั้ง 14 เรื่อง เพื่อสะท้อนให้เห็นสถานภาพของคนพิการที่เป็นจริงในสังคมไทย พบว่าควรจะได้มีการศึกษาในแง่มุมอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้คนพิการสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ของคนพิการ ควรมีการศึกษาสถานภาพและบทบาทของคนพิการในงานเขียนเกี่ยวกับคนพิการ ที่เขียนขึ้นโดยคนพิการ เพื่อให้เห็นสถานภาพและบทบาทของคนพิการในอีกแง่มุมหนึ่ง เนื่องจากเป็นเรื่องราวที่เขียนขึ้นจากชีวิตจริงของคนพิการ
2. ควรมีการศึกษาคุณค่าของคนพิการ โดยศึกษาจากคนพิการที่ทำคุณประโยชน์ต่าง ๆ แก่สังคม เพื่อสร้างกำลังใจ และส่งเสริมให้คนพิการตระหนักในคุณค่าของตนเองว่ายังเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ
3. ควรมีการศึกษาความต้องการการสนับสนุนสวัสดิการจากภาครัฐของคนพิการ เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือ สนับสนุนสวัสดิการในทุก ๆ ด้านต่อคนพิการอย่างเหมาะสม
4. หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำข้อมูลจากการศึกษา ไปใช้เป็นข้อมูลร่วมกับการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวางแผนนโยบายเพื่อยกระดับการดำเนินชีวิตของผู้พิการให้ได้มาตรฐานตามแบบสากลต่อไป